

**UCHWAŁA NR LIX/435/2024
RADY GMINY DĄBROWA BISKUPIA**

z dnia 26 lutego 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Dąbrowa Biskupia na lata 2024 – 2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.¹⁾) i art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.²⁾) uchwala się co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Dąbrowa Biskupia na lata 2024 - 2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XV/128/2020 z dnia 28 maja 2020r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Dąbrowa Biskupia na lata 2020-2024.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dąbrowa Biskupia.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Dąbrowa Biskupia

[Signature]
Wiesława Posadzy

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 572, poz. 1463 i poz. 1688.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 289, poz. 535 i poz. 1606.

Uzasadnienie
do uchwały Nr LIX/435/2024
Rady Gminy Dąbrowa Biskupia
z dnia 26 lutego 2024 r.

Przyjęcie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Dąbrowa Biskupia na lata 2024-2027 jest niezwykle ważnym krokiem w dbaniu o bezpieczeństwo i dobro mieszkańców tej gminy. Potrzeba przyjęcia tego programu:

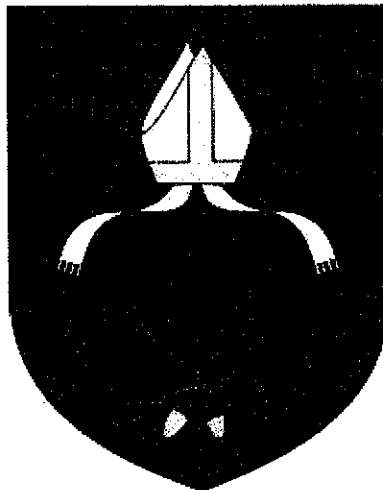
1. Skoordynowane podejście: Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej umożliwia koordynację działań wszystkich zaangażowanych instytucji i organizacji na rzecz zwalczania przemocy w rodzinie. To wspólne podejście jest kluczowe dla skutecznego reagowania na przypadki przemocy oraz zapewnienia kompleksowej pomocy ofiarom.
2. Lokalne dostosowanie: Każda gmina ma swoje specyficzne potrzeby i wyzwania związane z przemocą domową. Przyjęcie własnego programu pozwala na dostosowanie działań do konkretnej sytuacji lokalnej, uwzględniając specyfikę społeczności, dostępność zasobów oraz identyfikując obszary wymagające szczególnej uwagi.
3. Zapobieganie i edukacja: Programy przeciwdziałania przemocy domowej nie tylko reagują na istniejące przypadki przemocy, ale również podejmują działania prewencyjne i edukacyjne. Poprzez edukację społeczności lokalnej, szkolenia dla pracowników służb społecznych oraz kampanie informacyjne, program może zmniejszać ryzyko wystąpienia przemocy oraz promować postawy nią przeciwdziałające.
4. Świadczenie wsparcia: Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej zapewnia systematyczne i kompleksowe wsparcie dla osób dotkniętych przemocą domową. Obejmuje to m.in. dostęp do schronienia, poradnictwo psychologiczne, pomoc prawna oraz inne formy pomocy niezbędne dla ofiar w przezwyciężeniu trudności i odbudowie ich życia.
5. Partnerstwo społeczne: Przyjęcie programu przeciwdziałania przemocy domowej mobilizuje lokalną społeczność do działania. Poprzez współpracę z różnymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi, kościołami, szkołami i innymi podmiotami, program może skuteczniej dotrzeć do osób potrzebujących pomocy oraz zbudować szerokie wsparcie społeczne dla działań antyprzemocowych.

Przyjęcie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Dąbrowa Biskupia na lata 2024-2027 jest niezbędne dla ochrony bezpieczeństwa i godności mieszkańców tej gminy. Działania te mają na celu nie tylko reagowanie na istniejące przypadki przemocy, ale także zapobieganie nowym incydentom oraz świadczenie wsparcia ofiarom. Program ten jest kluczowym narzędziem w budowaniu bezpiecznej i wspierającej społeczności, w której każdy człowiek ma prawo do życia wolnego od przemocy i nadużyć.

Przewodnicząca Rady Gminy
Dąbrowa Biskupia
Wiesława Posadzy

Załącznik do uchwały Nr LIX/435/2024
Rady Gminy Dąbrowa Biskupia
z dnia 26 lutego 2024 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ i OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE DĄBROWA BISKUPIA
NA LATA 2024-2027**

Spis treści

I ASPEKTY PRAWNE.....	3
I 1. Podstawa prawna.....	3
I 2. Akty prawne	3
I 3. Zadania gminy.....	4
I 4. Spójność z dokumentami strategicznymi.....	4
I 5. Źródła merytoryczne.....	5
II CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	6
II 1. Definicja legalna.....	6
II 2. Cechy przemocy	6
II 3. Formy przemocy.....	7
II 4. Fazy przemocy.....	7
III DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE DĄBROWA BISKUPIA.....	8
III 1. Procedura „Niebieskie Karty”	8
III 2. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego	9
III 3. Doskonalenie zawodowe kadr.....	12
III 4. Oddziaływania profilaktyczne wobec dzieci i młodzieży	13
III 5. Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu	15
III 6. Wyniki badań ankietowych - podsumowanie	15
III 6 .1. Grupa badana i metodologia.....	15
III 6. 2. Podsumowanie badania dorosłych mieszkańców.....	16
III 6. 3. Podsumowanie badania uczniów.....	17
IV ANALIZA SWOT.....	19
V CELE PROGRAMU	20
V 1. Cel główny.....	20
V 2. Cele operacyjne	21
VI REALIZATORZY PROGRAMU.....	23
VII ADRESACI PROGRAMU	24
VII FINANSOWANIE PROGRAMU	24
IX PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	24
X MONITORING, EWALUACJA ORAZ AKTUALIZACJA	25
XI POTENCJALNE ZAGROŻENIA DLA REALIZACJI PROGRAMU	25
XII HARMONOGRAM ORAZ CZAS REALIZACJI	26

I ASPEKTY PRAWNE

I 1. Podstawa prawna

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Dąbrowa Biskupia na lata 2024-2027 (zwany dalej Programem) stanowi realizację obowiązku wynikającego z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Dokument ten stanowi kontynuację w zaktualizowanej formie poprzedniego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dąbrowa Biskupia na lata 2020-2024 przyjętego na mocy uchwały nr XV/128/2020 Rady Gminy w Dąbrowie Biskupiej.

I 2. Akty prawne

Niniejszy Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji;
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego;
- ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich;
- uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Ponadto w opracowaniu celów i zadań niniejszego Programu uwzględniono najnowsze i rozległe nowelizacje systemu przeciwdziałania przemocy przyjęte w 2023 r. na podstawie:

- Ustawy z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw;
- Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw;
- Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw.

I 3. Zadania gminy

W myśl art. 6 ust. 2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

I 4. Spójność z dokumentami strategicznymi

Niniejszy Program zachowuje spójność i wpisuje się w cele poniższych dokumentów o charakterze strategicznym:

- 1) **Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Dąbrowa Biskupia na lata 2016-2025:**

Cel strategiczny 1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy Dąbrowa Biskupia do 2025 roku.

Cel operacyjny 1.1 Realizacja zadań zleconych z zakresu pomocy społecznej przez GOPS do 2025 roku.

W ramach ww. celu operacyjnego nr 1.1. Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przewidziano m.in. działania na rzecz rodzin i pieczy zastępczej (w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, profilaktyka uzależnień, profilaktyka zdrowotna,

promocja dobrych wzorów wychowawczych), podnoszenie kompetencji pracowników pomocy społecznej.

2) Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego na lata 2021-2027:

Obszar: Interwencja kryzysowa i przemoc w rodzinie,

Cele strategiczne:

- Tworzenie warunków do skutecznego przeciwdziałania przemocy,
- Zwiększenie skuteczności działań pomocowych skierowanych do osób doświadczających oraz doznających przemocy,
- Wsparcie i pomoc osobom uwikłanym w przemoc,
- Działania wspierające na rzecz samotnych matek i kobiet w ciąży będących w sytuacji kryzysowej

- 3) **Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2021 – 2026**, którego nadrzędnym celem jest „ograniczenie skali przemocy w rodzinie w województwie kujawsko-pomorskim poprzez wzmocnienie systemu wsparcia podmiotów funkcjonujących w obszarze przeciwdziałania przemocy”.
- 4) **Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030**, którego celem głównym jest „zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce”.

I 5. Źródła merytoryczne

Cele przyjęte do realizacji na podstawie niniejszego Programu zostały opracowane w oparciu o wnioski z diagnozy sytuacji w gminie Dąbrowa Biskupia. Na diagnozę złożyły się dwa komponenty:

- analiza stanu zastanego (*desk research*), która objęła dane statystyczne w posiadaniu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Zespołu Interdyscyplinarnego. Analizie poddano m.in. roczne sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie (za lata 2020, 2021 i 2022),
- badanie ankietowe na temat przekonań i obserwacji zjawiska przemocy domowej, które przeprowadzono na zlecenie władz Gminy pod koniec 2023 r. wśród dwóch

grup reprezentujących lokalną społeczność, czyli dorosłych mieszkańców oraz uczniów z klas 5-8 szkół podstawowych.

II CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

II 1. Definicja legalna

Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535) weszła w życie w zasadniczej części 22 czerwca 2023 r. **Od tego dnia ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nosi nową nazwę: „o przeciwdziałaniu przemocy domowej”, a w ślad za tym wprowadzono do polskiego porządku prawnego definicję legalną zjawiska „przemocy domowej”, która zastąpiła dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie”.**

Przez przemoc domową rozumie się w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

II 2. Cechy przemocy

- **Intencjonalność** – działania sprawcy nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego krzywdzenia ofiary i zadawania jej bólu. Sprawca przemocy dąży do uzyskania pełnej kontroli, władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa. Jest przekonany, że tylko on wie co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym wyłącznie on ma prawo

podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie – pozostali muszą się podporządkować.

- **Dysproporcja siły** – nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, ofiara przemocy staje się coraz bardziej bezradna, sprawca – coraz bardziej silny i bezkarny.
- **Naruszanie godności i praw** – sprawca przemocy narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia, itp.)
- **Powodowanie cierpienia i szkód** – ofiary przemocy doznają zarówno szkód fizycznych jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie.

II 3. Formy przemocy

- **Przemoc fizyczna**- zamierzone działanie człowieka, zwrócone przeciwko fizyczności członka jego rodziny, niosące ryzyko uszkodzenia w ciele.
 - czynna - faktyczne używanie siły w celu osiągnięcia czegoś lub tylko wyrządzenia krzywdy,
 - bierna – wszelkiego rodzaju zaniedbania, celowe pozbawianie pożywienia, ograniczanie podstawowych praw, brak opieki (wobec dzieci).
- **Przemoc psychiczna** - wszystkie działania zmierzające do poniżenia ofiary, obrażenia, zastraszenia, pozbawienia wiary we własne możliwości, szantaż emocjonalny, „zabawa” uczuciami członka rodziny, manipulacja.
- **Przemoc seksualna** - zmuszanie ofiary do jakiegokolwiek formy aktywności seksualnej wbrew jej woli.
- **Przemoc ekonomiczna** - kontrolowanie finansów, zabieranie zarobionych pieniędzy, odmowa możliwości podjęcia pracy, niezaspokajanie potrzeb materialnych.

II 4. Fazy przemocy

Przemoc składa się zwykle z trzech następujących po sobie faz:

I. Faza narastającego napięcia

Na tym etapie agresor jest stale poirytowany, prowokuje kłótnie, nadużywa alkoholu, narkotyków, może stać się niebezpieczny, często budzi lęk członków rodziny, traci nad sobą kontrolę. Ofiara staje się uległa, próbuje załagodzić każdy konflikt, przeprosza, uspokaja agresora, spełnia jego zachcianki lub unika go. W ofierze wciąż narasta poczucie niepokoju oraz lęk (co objawiać się może w dolegliwościach fizycznych).

II. Faza gwałtownej przemocy

Agresor wyładowuje się na ofierze, wpada w szał, furię pod wpływem zwykłego drobiazgu. Na tym etapie dochodzi do zastosowania jawnej, świadomej przemocy w różnych jej formach. Ofiara natomiast jest zupełnie bezradna, nie ma wpływu na zachowanie agresora. Często towarzyszy jej uczucie szoku w wyniku zaistniałej sytuacji. Odczuwa również wstyd i poczucie winy, bądź złość.

III. Faza miodowego miesiąca

Po wystąpieniu aktu agresji napastnik często wyraża skruchę, towarzyszy mu poczucie winy. Stara się naprawić relację z ofiarą, obiecuje, że taka sytuacja już się nie powtórzy. Okazuje wówczas ofierze dużo ciepła i uczucia, co przypomina ofierze osobę, jaką ofiara była przed zaistniałymi problemami. Zachowanie sprawcy podczas tego etapu rzeczywiście nie budzi zastrzeżeń, może on mieć również autentyczne pragnienie zmiany. To wszystko budzi w ofierze nadzieję zmiany napastnika. Osoba ta w zestawieniu z wcześniejszym złym traktowaniem, teraz czuje się kochana i szczęśliwa, otoczona opieką i zainteresowaniem. Nie dziwi więc fakt, iż zaczyna wierzyć sprawcy, iż „teraz już na pewno będzie inaczej”.

III DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE DĄBROWA BISKUPIA

III 1. Procedura „Niebieskie Karty”

Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta” na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia stale maleje – na przestrzeni ostatnich trzech lat zmniejszyła się o 17,64%.

Zdecydowanie najczęściej procedurę inicjuje Policja, a w drugiej kolejności jest to Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Szczegółowe dane zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tab. 1. Liczba założonych Niebieskich Kart w l. 2020-2022

	2020	2021	2022
Sporządzono ogółem, w tym przez:	17	15	14
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2	3	4
Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Placówki Służby Zdrowia	0	0	0
Placówki szkolno- wychowawcze	0	0	0
Policję	15	12	10
Inne instytucje i organizacje	0	0	0

Źródło: GOPS

III 2. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego

W związku ze zmianami prawnymi z 2023r., wszystkie gminy w Polsce zostały zobowiązane do powołania nowych Zespołów Interdyscyplinarnych. Realizując ten obowiązek, Wójt Gminy Dąbrowa Biskupia wydał Zarządzenie Nr 127/2023 z dnia 12 września 2023 r. w sprawie powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowie Biskupiej.

Jednocześnie uchylone zostało Zarządzenie z dnia 2 stycznia 2023 roku w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowie Biskupiej.

Od 20 września 2023 roku Zespół interdyscyplinarny współtworzy 13 osób, a w tym w jego skład którego wchodzi przedstawiciele różnych lokalnych służb, instytucji i środowisk:

1. Pracownik socjalny z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej;
2. Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Dąbrowie Biskupiej;
3. Pedagog szkolny z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dąbrowie Biskupiej;
4. Pedagog szkolny ze Szkoły Podstawowej w Ośniszczewku;
5. Psycholog szkolny ze Szkoły Podstawowej im. Pierańskiego Oddziału Straży Ludowej w Pieraniu;
6. Nauczyciel z Publicznego Przedszkola „Leśna Kraina” w Dąbrowie Biskupiej;

7. Pedagog szkolny ze Szkoły Podstawowej im. gen. Władysława Sikorskiego w Parchaniu;
8. Pielęgniarka z Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej im. Lucjana Kwiatkowskiego w Dąbrowie Biskupiej;
9. Kurator specjalista I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Inowrocławiu;
10. Kurator Zawodowy II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Inowrocławiu;
11. Prezes „Stowarzyszenia Dąbrowa Biskupia” w Dąbrowie Biskupiej;
12. Dzielnicowy Rewiru II Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu;
13. Asystent Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu.

W gminie Dąbrowa Biskupia istnieje ścisła współpraca podmiotów odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w zakresie udzielania pomocy i ochrony osób doznających przemocy domowej. Decyzje podejmowane podczas spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego przyczyniają się do poprawy współpracy pomiędzy poszczególnymi instytucjami, jako że wiąże się z lepszym przepływem informacji, koordynowaniem działań na rzecz pomocy danej rodzinie, a także służy poszerzeniu wiedzy na temat sytuacji rodziny. Wspólne ustalanie rozwiązań nie obciąża pojedynczych osób i jest źródłem większej liczby pomysłów na strategię działań.

Jak widać z porównania danych za ostatnie trzy lata, liczba posiedzeń Zespołu pozostaje na stałym poziomie. Stale zmniejsza się za to liczba powoływanych grup roboczych¹ - spadek o 17,64%.

W jeszcze bardziej zauważalnym stopniu zmniejszyła się ogólna liczba objętych pomocą Zespołu rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy (o 30%).

Sporadycznie zdarzają się przypadki interwencji dla zapewnienia dziecku ochrony z powodu zagrożenia życia lub zdrowia związanego z przemocą domową.

Tab. 2. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowie Biskupiej w l. 2020-2022

	2020	2021	2022
Posiedzenia Zespołu	4	4	4
Powołano grup roboczych	17	16	14
Rodziny objęte	30	23	21

¹ Takie nazewnictwo obowiązywało do 22 czerwca 2023 r., a od tego dnia grupy robocze są określane w ustawie jako grupy diagnostyczno-pomocowe.

pomocą Zespołu			
Interwencja na podstawie art. 12a ustawy o p/ przemoc domowej	0	1	1

Źródło: GOPS/ZI

Z roku na rok nieznacznie wzrasta liczba przypadków interwencji Zespołu Interdyscyplinarnego w środowisku dotkniętym przemocą domową (wzrost o 10,34% w ciągu ostatnich trzech lat).

Tab. 3. Liczba interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową w l. 2020-2022

	2020	2021	2022
Liczba interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową w gminie Dąbrowa Biskupia	29	30	32

Źródło: GOPS/ZI

Członkowie Zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych spotykają się w swojej pracy z problemami przemocy domowej, które często są przyczyną lub skutkiem innych złożonych trudności, których doświadcza rodzina.

W wielu rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” występuje problem uzależnienia od alkoholu – najczęściej osób, wobec których zaszło podejrzenie, że stosują przemoc. Praca z takimi osobami jest bardzo trudna, z uwagi na to, że nierzadko odmawiają oni współpracy, nie przejawiają inicjatywy do podjęcia leczenia lub podejmują je jednak bezskutecznie. Biorąc powyższe pod uwagę, w pracy Zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych jest niezbędne stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych, ponieważ bez tego członkowie nie byłoby w stanie efektywnie i profesjonalnie zapobiegać i przeciwdziałać przemocy.

Zespół interdyscyplinarny podejmuje wiele działań w lokalnym środowisku zagrożonym przemocą domową, aby przeciwdziałać temu zjawisku.

W roku 2020 rozpowszechniono wśród mieszkańców gminy informację o aplikacji „Twój parasol”, a także o Kujawsko - Pomorskiej Niebieskiej Linii; rozprowadzano również broszury informacyjne dotyczące zjawiska przemocy.

W latach 2021 i 2022 – oprócz ww. działań – rozpowszechniano także gadzety profilaktyczne, jak również zorganizowano kolonie letnie dla dzieci z terenu Gminy Dąbrowa Biskupia, ferie zimowe oraz wakacje z kinem zorganizowane we współpracy z Gminnym

Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji, gdzie prowadzone były rozmowy dot. przemocy, cyberprzemocy i hejtu. Ponadto w 2021 r. zorganizowano obchody Dnia Dziecka we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji w Dąbrowie Biskupiej (zabawy i konkursy dot. przemocy domowej). W roku 2022 we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji zorganizowano również Wspólne Kolędowanie przy Szopce (zabawy i konkursy dot. przemocy domowej).

Wraz z założeniem każdej procedury „Niebieskie Karty” informowano o możliwości skorzystania z terapii dla osób doświadczających i stosujących przemoc domową. Ponadto każda rodzina doświadczająca przemocy ma prawo skorzystać z porad terapeuty uzależnień, psychologa i prawnika w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Dąbrowie Biskupiej.

III 3. Doskonalenie zawodowe kadr

Osoby zaangażowane w pracę Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stale dba o podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych.

Poniżej przedstawiono szkolenia personelu z podziałem na ostatnie 3 lata:

a. 2020 szkolenia:

- Szkolenia organizowane przez ROPS
- Szkolenia organizowane przez fundację ProEuropa

b. 2021 szkolenia:

- Szkolenia organizowane przez ROPS
- Szkolenia organizowane przez Fundację ProEuropa

c. 2022 szkolenia:

- Dwudniowe szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych pn. „Zadania i kompetencje członków Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych. Rola jednostek samorządu terytorialnego w przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy w rodzinie”.
- Przemoc w rodzinie – prawidłowa diagnoza sytuacji, wybrane strategie pomagania osobom doświadczającym przemocy (pracownicy socjalni).
- Procedura odebrania dziecka – pracownicy socjalni.

- Szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych – organizowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

III 4. Oddziaływania profilaktyczne wobec dzieci i młodzieży

Władze Gminy Dąbrowa Biskupia stale podejmują różnorodne działania nakierowane na profilaktykę zachowań przemocowych wśród dzieci i młodzieży.

Poniżej przedstawiono wykaz ważniejszych z takich oddziaływań profilaktycznych zrealizowanych w latach 2020-2022. Były to:

a. W roku 2020:

- W szkołach na terenie gminy odbyły się pogadanki profilaktyczne dla uczniów dotyczące zagrożeń płynących ze współczesnego świata, w formie warsztatów.
- W jednej ze szkół wywieszono skrzynkę na anonimowe sygnały dotyczące zjawiska przemocy.
- W placówkach oświatowych odbywały się także zajęcia interaktywne bezpieczna szkoła - bezpieczny uczeń, turnieje wiedzy o prawach dziecka, emocje pod kontrolą, wszyscy jesteśmy klasą, doskonalenie nauczycieli w tematyce przeciwdziałania przemocy
- Ponadto wśród uczniów prowadzono ankiety badające między innymi poziom integracji w klasie oraz poczucia bezpieczeństwa, ankieta dla uczniów „Agresja w szkole” ankieta dla rodziców na temat agresywnych zachowań – ok. 140 uczniów.
- Uczniowie brali udział w zajęciach warsztatowych dotyczących przemocy między innymi „Jak radzić sobie z agresją i przemocą brało udział 80 uczniów, temat sposoby ochrony przed agresją – ok. 60 uczniów.
- Najmłodsi uczniowie klas 1-3 wzięli udział w zajęciach „Zabawy i gry przeciwko agresji”- ok. 44 uczniów.
- Doskonalenie nauczycieli w tematyce przeciwdziałania przemocy: odbyło się szkolenie e- learningowej: o tematyce „Przeciwdziałanie przemocy domowej” wobec dziecka oraz wdrożenie procedury

„Niebieskiej Karty” w oświacie 35 godzin. Warsztaty z zakresu edukacji globalnej przeciwdziałania hejtowi i mowie nienawiści Kujawsko – Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli w Toruniu 8 godzin spotkań.

b. W roku 2021:

- Ferie zimowe oraz wakacje z kinem zorganizowane we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji, gdzie prowadzone były rozmowy dot. przemocy, cyber przemocy i hejtu – 50 dzieci
- Dzień Dziecka organizowany we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji w Dąbrowie Biskupiej – zorganizowane zostały zabawy i konkursy dot. przemocy w rodzinie – 200 dzieci
- Szkoły z terenu Gminy Dąbrowa Biskupia otrzymały dofinansowanie do warsztatów na temat zwalczania przemocy

c. W roku 2022:

- Ferie zimowe oraz wakacje z kinem zorganizowane we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji, gdzie prowadzone były rozmowy dot. przemocy, cyber przemocy i hejtu – 85 dzieci
- Dzień Dziecka organizowany we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji w Dąbrowie Biskupiej – zorganizowane zostały zabawy i konkursy dot. przemocy w rodzinie – 260 dzieci
- Spotkanie z radcą prawnym dotyczące przemocy w rodzinie oraz zachowań agresywnych dla dzieci i rodziców z 4 szkół z terenu Gminy Dąbrowa Biskupia.
- Wspólne Kolędowanie przy szopce zorganizowane we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji w Dąbrowie Biskupiej – zorganizowane zostały zabawy i konkursy dotyczące przemocy.

Wśród pozostałych działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży należy wymienić również **organizowane cyklicznie kolonie z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z agresją i przemocą**. Kolonie letnie

dla dzieci z terenu Gminy Dąbrowa Biskupia miały miejsce w roku 2021 w Murzasichle (liczba uczestników 117) i Milówce (liczba uczestników 83).

Wyjątkiem był rok 2020, kiedy to zorganizowane takich kolonii było wykluczone, z uwagi na wprowadzony stan epidemii koronawirusa Sars-Co_v2 i związane z tym rozliczne restrykcje sanitarne w przemieszczaniu się ludności.

III 5. Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu

Budżet przewidziany przez Radę Gminy Dąbrowa Biskupia na realizację zadań w ramach Programu wzrósł zaledwie w ciągu roku o 9,86%.

W ramach tych środków zostały zakupione materiały informacyjne, gadżety edukacyjne, a także sfinansowano opisane w poprzednich punktach szkolenia dla kadr oraz dofinansowano kolonie dla dzieci i młodzieży oraz działania profilaktyczno-informacyjne.

Tab. 4. Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu w l. 2021-2022

	2021	2022
Zaplanowany budżet	19.400,00 zł.	21.313,00 zł.
Wydatkowano środków	19.252,00zł.	21.171,48 zł.

Źródło: GOPS/ZI

III 6. Wyniki badań ankietowych - podsumowanie

III 6 .1. Grupa badana i metodologia

Pod koniec 2023 r. przeprowadzono na terenie gminy badania ankietowe obejmujące badanie problemów społecznych związanych z przemocą domową, a także postawami społecznymi wobec tego zjawiska.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Dąbrowa Biskupia wśród grup reprezentujących dwa lokalne środowiska:

- a) dorośli mieszkańcy (154 osoby),
- b) uczniowie (102 osób).

Badania dorosłych mieszkańców, jak i w placówkach oświatowych przeprowadzono przy użyciu internetowego narzędzia badawczego CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej (metoda CAWI - *Computer Assisted Web Interviews*)

jest szczególnie dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, że wszystkie pytania zostaną wypełnione.

Szczegółowy raport z przeprowadzonych zadań ma formę osobnego dokumentu pn. „Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia w 2023 roku”. Poniżej zaprezentowano główne konkluzje z badań.

III 6. 2. Podsumowanie badania dorosłych mieszkańców

- Mieszkańcy w większości nie akceptują tzw. konserwatywnego modelu wychowania dzieci, odrzucając różne zachowania przemocowe wobec nich. Największa grupa badanych nie zgadza się z poglądem (89%), że „dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek”. Z kolei „klapsa” jako prawidłowej metody wychowywania dziecka nie aprobują 77% badanych.
- Na pytanie o źródła agresji wobec członków rodziny, największa część odpowiedzi sugerowała, że jest to nieumiejętność radzenia sobie z problemami (75% odpowiedzi). W drugiej kolejności wskazywano na stres (62%) i chorobę psychiczną (52%).
- Większość mieszkańców gminy nie zna nikogo, kto doświadczałby przemocy domowej (65%). Pozostałe 18% podaje wprost, że zna przynajmniej jedną taką osobę, a 17% nie jest pewna.
- Zdaniem ponad połowy badanych (52%) zjawisko przemocy domowej występuje bardzo rzadko w ich miejscowościach zamieszkania. W opinii 40% jest raczej rzadkie, a pozostałe 8% podało, że występuje raczej często.
- Na pytanie o osobistą styczność z aktami przemocy domowej, większość mieszkańców deklaruje brak takich doświadczeń (81%). Istnieje jednak grupa 19% ankietowanych, które przyznało, że doznało przemocy domowej. Ta część badanych, która ma za sobą doświadczenia w zakresie doznawania przemocy, stwierdziła w większości, że był to jednorazowy incydent (46%). Zdaniem 20% takie zdarzenia miały miejsce w przeszłości, ale już się nie powtórzą. Istnieje też część badanych, która twierdzi, że do takich zachowań dochodziło wielokrotnie i że ma obawy ich nawrotu (27%). Z kolei pozostałe 7% przyznało, że stale doświadczają przemocy.
- Wśród form doznawanej przemocy zdecydowanie dominuje przemoc psychiczna (80% odpowiedzi). W dużo mniejszej skali, ale jednak, badani mieszkańcy twierdzą,

że doświadczają również innych form przemocy, w tym fizycznej (27%), ekonomicznej (7%) i seksualnej (7%).

- Respondenci, którzy doświadczyli przemocy, w większości nie zwrócili się o pomoc w tej sprawie do nikogo (60%).
- Na pytanie o to, jakie działania mogą zwalczyć przemoc domową, wybijają się dwie odpowiedzi. Mieszkańcy najczęściej wskazywali na zaostrzenie kar dla sprawców przemocy (90% odpowiedzi) oraz na edukację społeczeństwa (60%).

III 6. 3. Podsumowanie badania uczniów

- Uczniowie w dominującej większości deklarują, że czują się bezpiecznie w swojej szkole – 38% podaje, że zdecydowanie się bezpiecznie, a ponad połowa, 51%, że raczej tak. Pozostałe łącznie 11% ma przeciwne odczucie.
- Zabieranie pieniędzy lub rzeczy, grożenie komuś i szantaż oraz wandalizm to zjawiska, które występują zdecydowanie najrzadziej w szkołach na terenie gminy. Zabieranie pieniędzy lub rzeczy nie zdarza się nigdy w opinii 70% badanych uczniów, grożenie komuś i szantaż – zdaniem 61%, a wandalizm – w obserwacji 55% nie ma miejsca wcale. Z kolei najczęściej ma dochodzić do wyśmiewania kogoś i przezywania (tylko 11% uznało, że nie dochodzi do tego zachowania nigdy, zdaniem 22% - kilka razy w roku, 19% kilka razy w miesiącu, 30% kilka razy w tygodniu i 18% codziennie).

Druga najczęstsza forma przemocy wśród uczniów to obgadywanie kogoś za plecami – tylko 17% twierdzi, że nie zdarza się do wcale, zdaniem 19% - kilka razy w roku, 13% kilka razy w miesiącu, 26% kilka razy w tygodniu i 25% codziennie).

- Zdaniem samych uczniów to chłopcy mają najczęściej dopuszczać się aktów przemocy rówieśniczej (tak podaje 86%).
- Do aktów przemocy z reguły ma dochodzić podczas przerw w lekcjach (77%).
- Wśród powodów popełniania przemocy uczniowie wskazywali najczęściej na odpowiedzi:
 - „bo nie wiedzą, że sprawiają komuś przykrość” (42%),
 - „bo chcą mieć respekt” (40%),
 - „bo lubią poniżać innych” (40%).
- Uczniowie bardzo pozytywnie oceniają własne zachowanie: największa grupa uważa, że zachowuje się wzorowo (41%). Niewiele mniej wskazała na zachowanie bardzo

dobrze (37%) i dobrze (32%). Z kolei 10% klasyfikuje swoje zachowanie w szkole jako poprawne, a pozostały 1% jako naganne.

- ¼ uczniów (25%) deklaruje, że są w ich szkole uczniowie, których się obawiają.
- Zwyczaj prześladowania młodszych uczniów w szkole wydaje się nie być praktykowany, a na pewno nie na szeroką skalę: o takim zwyczaju nie wie aż 61% uczniów, 28% zaprzecza, a pozostałe 11% potwierdza, że takie zachowania się pojawiają.
- Na pytanie o wskazanie osoby zaufanej, do której uczniowie zgłosiliby się w szkole w przypadku doświadczenia przemocy, najczęściej wskazywano na trzy takie osoby: przyjaciel (41% odpowiedzi), wychowawca (35%), rodzic/opiekun (28%).
- Zdecydowana mniejsza część badanych uczniów przyznała, że nigdy nie doświadczyła przemocy w szkole – 34%. Oznacza to, że pozostałe 65% niestety ma takie doświadczenia, aczkolwiek w bardzo różnym stopniu. Ponad 1/3 (czyli 33%) podaje, że doświadczyła przemocy kilka razy w roku, 17% - kilka razy na miesiąc, 11% kilka razy w tygodniu, a pozostałe 5%, że codziennie.
- Uczniowie wysoce pozytywnie oceniają swoje relacje z rodzicami/opiekunami – w opinii 71% relacje te są bardzo dobre, a dla 24% raczej dobre. Również relacje z nauczycielami uczniowie cenią bardzo wysoko: zdaniem 61% są one raczej dobre, a 28% bardzo dobre.
- Na pytanie o działania mogące zwalczyć przemoc w szkole uczniowie zdecydowanie najczęściej sygnalizowali konieczność sprawiedliwego karania winnych (56% odpowiedzi).
- Uczniowie czują się w swoich domach zdecydowanie (81%) lub raczej bezpiecznie (16%). Przeważająca grupa badanych uczniów deklaruje, że nigdy nie doznała przemocy w domu (88%). Takie doświadczenia sygnalizuje pozostałe 12% uczniów.
- Ponad połowa uczniów nie zna nikogo, kto doświadczałby przemocy domowej (53%). Z kolei 30% uczniów nie jest pewna, ale ma takie podejrzenie. Niemały odsetek – 17% - uczniów stwierdziło wprost, że zna osoby doznające przemocy domowej.
- Okazuje się, że uczniowie w różnym stopniu, lecz mieli styczność z każdą z podanych form przemocy internetowej. W opinii uczniów zdecydowanie najrzadziej ma występować:
 - podszywanie się pod kogoś przez inną osobę (88% uczniów podało, że nie spotkało się z tym nigdy).

- włamanie na konto w serwisie społecznościowym (również 88% uczniów podało, że nie spotkało się z tym nigdy).

Przy każdej z podanych w pytaniu form cyberprzemocy ponad połowa uczniów zadeklarowała, że nie spotkała się nigdy z takim zachowaniem, ani osobiście, ani ze słyszenia.

Jedynym wyjątkiem jest udostępnianie prywatnej wiadomości innym - 46% uczniów wskazało, że nie zdarzyło im się to nigdy, a zdaniem 25% ma to miejsce raczej rzadko, 20% czasami i 9% bardzo często.

IV ANALIZA SWOT

W celu stworzenia efektywnego zakresu celów i działań pomocowych w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia dokonano oceny występujących w Gminie czynników zewnętrznych i wewnętrznych. Posłużono się adekwatną metodą oceny w postaci tzw. analizy SWOT, czyli jedną z bardziej popularnych technik analizy strategicznej, w której są poddawane analizie takie czynniki jak:

- **mocne strony** – czynniki wewnętrzne odróżniające pozytywnie badaną działalność od działalności prowadzonej przez inne podmioty w tym samym przedmiocie i regionie,
- **słabe strony** – czynniki wewnętrzne wpływające na ograniczenia w rozwoju analizowanej działalności,
- **szanse** - uwarunkowania, zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne, które przy umiejętnym wykorzystaniu mogą wpłynąć pozytywnie na rozwój danego rodzaju działalności,
- **zagrożenia** – tendencje, procesy i zjawiska w otoczeniu, które mogą stanowić bariery lub utrudnienia w funkcjonowaniu gminy w analizowanym obszarze.

Tab. 5. Analiza SWOT w zakresie występowania i przeciwdziałania zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Dąbrowa-Biskupia

Czynniki wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • aktywna postawa władz gminy w podejmowaniu działań na rzecz mieszkańców - realizowanie programów profilaktycznych i pomocowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyuczona bezradność rodzin uwikłanych w zjawisko przemocy, • negatywne stereotypy wobec osób i środowisk borykających się z przemocą,

<ul style="list-style-type: none"> • kompetentne zaplecze kadrowe oraz instytucjonalne, • dostęp do nieodpłatnej pomocy socjalnej, prawnej, psychologicznej i pedagogicznej na terenie gminy, • doskonalenie zawodowe kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy, • dostępność profesjonalnych porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Dąbrowie Biskupiej. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak na terenie gminy organizacji pozarządowych sprofilowanych na przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy domowej, • brak na terenie gminy grup wsparcia i grup samopomocowych działających w zakresie przemocy domowej, • niska wiedza mieszkańców na temat miejsc świadczących pomoc ofiarom przemocy, • pokutujące w społeczeństwie przekonania i stereotypy nt. przemocy, przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej.
<p>Czynniki zewnętrzne</p>	
<p>Słabe</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie interdyscyplinarnej współpracy podmiotów działających w sferze przemocy domowej, • znaczące nowelizacja prawa z lat 2020-2023 umożliwiające skuteczne przeciwdziałanie przemocy domowej, w tym dostarczające nowych instrumentów oddziaływań, • możliwość pozyskania środków finansowych w ramach ogłaszanych programów i konkursów, • korzystanie w większym stopniu z potencjału i zasobów organizacji pozarządowych, • wzrost świadomości społecznej i wiedzy na temat prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo- wychowawczej przez rodziny, • dalsze doskonalenie zawodowe kadr, • systematyczne monitorowanie sytuacji w rodzinach oraz wczesne diagnozowanie zjawiska przemocy domowej, • rosnąca świadomość społeczna dotycząca problemu uzależnienia i współuzależnienia oraz zmiana postaw społecznych; • zwiększenie działań informacyjnych i profilaktycznych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • napięcia psychospołeczne wywołane przez niepewną sytuację międzynarodową (wojna na Ukrainie, inflacja) i • trudne do przewidzenia następstwa epidemii COVID-19 w sferze społeczno-gospodarczej, • istniejące stereotypy na temat przemocy domowej, • zagrożenia ze strony nowych technologii (np. cyberprzemoc), • występowanie uzależnień behawioralnych, • bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych rodzin, • erozja autorytetu rodziny, • zaniechanie emocjonalne dziecka - małe zainteresowanie po stronie rodziców problemami dzieci i sposobami spędzania przez nie czasu wolnego, • występowanie nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, • brak umiejętności szukania pomocy w sytuacjach ryzykownych i kryzysowych, • brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemocy domowej, • poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc.

V CELE PROGRAMU

V 1. Cel główny

Zmniejszenie skali występowania zjawiska przemocy domowej oraz jego przyczyn i skutków na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia poprzez bardziej efektywną profilaktykę i ofertę działań pomocowych dla osób uwikłanych w przemoc domową.

V 2. Cele operacyjne

Realizacji tak sformułowanego celu głównego służą następujące pięć celów o charakterze operacyjnym:

1. **Efektywne oraz interdyscyplinarne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową;**
2. **Polepszenie i poszerzenie zakresu działań prowadzonych z myślą o osobach doznających przemocy domowej;**
3. **Doskonalenie zawodowe i motywowanie do pracy kadry służb, instytucji oraz innych podmiotów zajmujących się zjawiskiem przemocy domowej;**
4. **Wzmocnienie mechanizmu interdyscyplinarnej współpracy lokalnych władz i podmiotów na rzecz efektywnego przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, w tym przemocy domowej;**
5. **Realizowanie działań profilaktyczno-informacyjnych służących podniesieniu poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców na temat przeciwdziałania przemocy domowej.**

W poniższej tabeli do każdego z celów szczegółowych przypisano zestaw konkretnych zadań, a także wskaźników służących do pomiaru stopnia wdrożenia danego działania.

Tab. 6. Cele szczegółowe, działania, realizatorzy i główne wskaźniki realizacji

Lp.	Cele szczegółowe	Zadania	Wskaźniki
1.	Efektywne oraz interdyscyplinarne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową	<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie procedury „Niebieskie Karty”, • izolowanie osób stosujących przemoc domową poprzez uniemożliwienie im korzystania ze wspólnie zajmowanego z członkami rodziny mieszkania oraz zakaz zbliżania się do jego otoczenia, a także inne zakazy przewidziane prawem, • informowanie osób stosujących przemoc o programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych, a także o konsekwencjach niezgłoszenia się do udziału w nich lub ich nieukończenia, • motywowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych; • zapewnienie warunków do dalszej pracy i promowanie oferty Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Dąbrowie Biskupiej, • wypracowanie standardów monitoringu po 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba założonych i zakończonych Kart w ramach procedury „Niebieskie Karty”, • liczba osób skierowanych/uczestniczących/kończących udział w programach, • liczba wydanych nakazów i zakazów wobec osób stosujących przemoc, • liczba złożonych zawiadomień ws. wykroczenia z art. 66c KW. • liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”. • liczba klientów Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego.

		zamknięciu procedury „Niebieskie Karty” (art. 9h ustawy o p/ przemy domowej).	
2.	Polepszenie i poszerzenie zakresu działań prowadzonych z myślą o osobach doznających przemy domowej	<ul style="list-style-type: none"> • Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz schronienia osobom doznającym przemy domowej, • zapewnienie warunków do dalszej pracy i promowanie oferty Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Dąbrowie Biskupiej, • tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych, • diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, • zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemy domowej, • Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych, • Realizacja programów terapeutycznych dla osób doznających przemy domowej, • Kontynuacja organizowania kolonii dla dzieci z rodzin problemowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób, którym udzielono wsparcia, • liczba interwencji związanych z przemocą domową, • liczba klientów Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego. • liczba specjalistów pracująca w obszarze przeciwdziałania przemy domowej. • liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemy domowej, w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia, • liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na zapewnienie dziecku ochrony, • liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony, • liczba zawiadomień o stwierdzeniu przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony, przełożonych osób, które dokonały czynności związanych z zapewnieniem dziecku ochrony, • liczba lokali socjalnych przyznanych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemy domowej.
3.	Doskonalenie zawodowe i motywowanie do pracy kadry służb, instytucji oraz innych podmiotów zajmujących się zjawiskiem przemy domowej	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnozy potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych, grup diagnostyczno-pomocowych i kadry GOPS w zakresie przeciwdziałania przemy domowej, • Zapewnianie dostępu do szkoleń, konferencji lub innych form kształcenia dla kadry z zakresu przeciwdziałania przemy domowej, • Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemy domowej i z osobami stosującymi przemy domową, (w tym m.in. superwizja, coaching, doradztwo, grupy wsparcia, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu), • Prowadzenie działań edukacyjnych dla 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba diagnoz, • liczba przeprowadzonych szkoleń, • liczba uczestników szkoleń i reprezentowane podmioty, • liczba superwizji i innych form wsparcia, • liczba osób korzystających z ww. form wsparcia zawodowego, • liczba i tematyka zakupionej fachowej literatury i materiałów edukacyjnych.

		<p>personelu placówek oświaty nt. przeciwdziałaniu przemocy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do fachowej literatury i materiałów edukacyjnych. 	
4.	<p>Wzmocnienie mechanizmu interdyscyplinarnej współpracy lokalnych władz i podmiotów na rzecz efektywnego przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, w tym przemocy domowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie warunków do dalszej pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Diagnostyczno-Pomocowych, • stworzenie warunków i pielęgnowanie kontaktów pomiędzy instytucjami i podmiotami niepublicznymi (np. ngo) pracującymi na rzecz przeciwdziałania przemocy (w tym wspólne spotkania, szkolenia, wizyty studyjne), • Podejmowanie współpracy na linii władz samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych w celu wprowadzenia elementów edukacji nt. zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba spotkań Zespołu, • liczba powołanych grup d-p, • liczba rodzin objęta pomocą Zespołu, • liczba osób objęta pomocą grup d-p, • liczba projektów zrealizowanych z udziałem partnerów społecznych w zakresie pomocy osobom uwikłanym w zjawisko przemocy domowej. • liczba i charakter podjętych działań, • liczba i typ instytucji współpracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej
5.	<p>Realizowanie działań profilaktyczno-informacyjnych służących podniesieniu poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców na temat przeciwdziałania przemocy domowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych, w tym na stronach internetowych, w prasie i formie broszur, • Przeprowadzanie badań społecznych wśród mieszkańców i uczniów oraz analizy danych zastanych, • Organizacja lokalnych i udział w ogólnopolskich kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, • Kontynuowanie działań profilaktycznych w placówkach oświatowych, skierowanych do uczniów, rodziców i nauczycieli, w tym z zakresu przemocy domowej i rówieśniczej, a także w jednostkach pomocy społecznej oraz w jednostkach wsparcia rodziny i systemie pieczy zastępczej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań profilaktycznych i edukacyjno-informacyjnych, • Szacunkowa liczba osób objętych działaniami, • Nakład rozpowszechnionych ulotek, plakatów, broszur, • Liczba opracowanych diagnoz problemowych, • Liczba osób objętych badaniem w ramach diagnozy problemu przemocy • Liczba podmiotów i partnerów społecznych zaangażowanych w działania profilaktyczne.

VI REALIZATORZY PROGRAMU

Za realizację oraz koordynację działań objętych Programem odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej.

Pozostali realizatorzy Programu – zgodnie ze swoją właściwością i zakresem działań - to:

- Wójt Gminy Dąbrowa Biskupia,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu,
- Zespół Interdyscyplinarny,

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu – Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Placówki oświatowo-wychowawcze,
- Zakłady opieki zdrowotnej,
- Kościoły i związki wyznaniowe,
- Organizacje pozarządowe.

VII ADRESACI PROGRAMU

Działania przewidziane w niniejszym Programie są skierowane do:

- 1) osób doznających przemocy domowej, w tym dzieci, współmałżonków lub partnerów pozostających w związkach nieformalnych, osób w podeszłym wieku, osób z niepełnosprawnością;
- 2) osób stosujących przemoc domową;
- 3) świadków przemocy domowej;
- 4) osób zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej;
- 5) kadry instytucji, podmiotów i służb zajmujących się profesjonalnie udzielaniem pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową;
- 6) społeczności lokalnej Gminy Dąbrowa Biskupia.

VII FINANSOWANIE PROGRAMU

Środki na realizację Programu mogą pochodzić z:

1. budżetu gminy,
2. budżetu państwa,
3. funduszy unijnych,
4. innych źródeł.

IX PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Przewiduje się, że zadania przyjęte do realizacji oraz wdrożone w ramach Programu do roku 2027 doprowadzą do zwiększenia efektywności w sferze przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Dąbrowa Biskupia poprzez:

- usprawnienie systemu pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej oraz osobom stosującym przemoc, w tym zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy,

- pogłębienie wiedzy i świadomości społeczeństwa o zjawisku przemocy domowej, jego różnych odmianach, a także o rozpoznawaniu i zapobieganiu występowania temu problemowi;
- zmianę postaw społecznych wobec problemu przemocy domowej;
- rozwój kompetencji personelu działającego w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;
- rozwój i umocnienie lokalnego mechanizmu współpracy pomiędzy instytucjami i osobami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

X MONITORING, EWALUACJA ORAZ AKTUALIZACJA

Monitorowanie realizacji Programu przez jednostki zobligowane do jego stosowania jest prowadzone na bieżąco poprzez stałą współpracę osób będących w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego. Monitoring Programu polega na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać istniejące problemy oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania przynoszą zakładane efekty.

Monitorowanie realizacji Programu odbywa się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację, a Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej do 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie roczne z realizacji Programu.

Program nie jest dokumentem zamkniętym i będzie podlegał aktualizacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i wyzwań zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej, zmian legislacyjnych oraz oczekiwań mieszkańców gminy.

XI POTENCJALNE ZAGROŻENIA DLA REALIZACJI PROGRAMU

- Opór społeczności lokalnej w korzystaniu ze specjalistycznej pomocy;
- Ciemna liczba przypadków przemocy domowej – niezgłaszanie przez rodzinę przypadków występowania aktów przemocy i niechęć do współpracy ze służbami;
- Negatywne wzorce zachowań społecznych – zjawisko dziedziczenia przemocy;
- Stereotypowe wyobrażenia o osobach doświadczających przemocy domowej;
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
- (Nad)używanie przez członków rodzin substancji psychoaktywnych;

- Erozja wartości rodzinnych i autorytetów;
- Brak konsekwentnych działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową;
- Poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc.

XII HARMONOGRAM ORAZ CZAS REALIZACJI

Cele i zadania niniejszego Programu będą realizowane na zasadach współpracy z partnerami wyszczególnionymi w Programie.

Wszystkie zadania będą wdrażane równoległe i w sposób ciągły oraz systematyczny, obejmując perspektywę czasową przyjętą w Programie czyli na przestrzeni lat 2024 - 2027.

Przewodnicząca Rady Gminy
Dąbrowa Biskupia
Wiesława Posadzy